
	DOCUMENT	CODI	DATA	REV	- 1 -
	Pautes d'actuació per l'atenció a la situació de final de vida en pacients amb infecció per SARS-CoV-2 Propera revisió: mes 20xx	xx-xx-000	24//04/2020		Pàg. 1 de 7

PROCEDIMENT D'ACTUACIÓ COVID-19. PLA DE CONTINGÈNCIA PAUTES D'ACTUACIÓ PER L'ATENCIÓ A LA SITUACIÓ DE FINAL DE VIDA EN PACIENTS AMB INFECCIÓ PER SARS-CoV-2

ELABORAT PER:	REVISAT PER:	APROVAT PER:
Pilar Cores Fuentes. Cap d'Infermeria àmbit d'urgències. Anna Pujol Garcia. Gestora Assistencial d'infermeria àmbit sociosanitari Beti Simó Sanchez. Cap d'Infermeria de l'àrea quirúrgica. M Carmen Martin Florido. Cap d'infermeria de l'àrea mèdica Anna Auge Ruiz. Infermera de Metodologia M Carme Partera Luque. Infermera de Seguretat del Pacient	Nom i cognoms. Descripció professional	Mireia Subirana Casacuberta. Direcció Infermeria. CCSPT

	DOCUMENT	CODI	DATA	REV	- 2 -
	Pautes d'actuació per l'atenció a la situació de final de vida en pacients amb infecció per SARS-CoV-2 Propera revisió: mes 20xx	xx-xx-000	24//04/2020		Pàg. 2 de 7

ÍNDEX

1	INTRODUCCIÓ.....	3
2	OBJECTIU/S	3
3	RECOMANACIONS GENERALS.....	3
4	PAUTES PER A PROFESSIONALS EN L'ATENCIÓ DE GRAVETAT, ÚLTIMS DIES I ÈXITUS EN LA CRISIS COVID-19.....	4
	4.1. Quan el pacient entri en situació d'últims dies.....	4
	4.2. Quan el pacient mori	5
5	. BIBLIOGRAFIA	6
6	DOCUMENTACIÓ ANNEXA.....	7

	DOCUMENT	CODI	DATA	REV	- 3 -
	Pautes d'actuació per l'atenció a la situació de final de vida en pacients amb infecció per SARS-CoV-2	xx-xx-000	24//04/2020		Pàg. 3 de 7
	Propera revisió: mes 20xx				

1 INTRODUCCIÓ

Aquest document pretén donar unes pautes clares de l'actuació davant el final de vida dels pacients afectats per infecció per SARS-CoV-2. Una situació excepcional que està fent canviar la manera de procedir habitual i ens obliga a pensar noves estratègies d'adaptació.

2 OBJECTIU/S

L'objectiu principal es consensuar les pautes d'actuació davant el final de vida dels pacients afectats per la infecció SARS-CoV-2.

3 RECOMANACIONS GENERALS

- Mantenir informats al pacient i la família, i resolució de dubtes.
- Es recomanarà als familiars que fomentin el recolzament social i familiar a través de trucades telefòniques, missatges, videotrucades, etc, però sense presència física a l'hospital. També pot ser útil la realització d'àudios o vídeos de la família, fent sentir la vostra presència i afecte. Els àudios poden ser útils fins i tot quan el pacient porti molta medicació i el nivell de consciència hagués disminuït, perquè la oïda és l'últim que deixem de percebre.
- Transmetre tranquil·litat a la família: el pacient estarà acompanyat pel personal assistencial de la unitat.
- Transmetre al pacient que la família està informada.
- Avis als familiars si el pacient es troba en situació d'últims dies.
- Facilitar la possibilitat d'acomiadament: recalcar la importància de no tenir contacte físic amb el difunt per risc de contagi, alhora donar recolzament emocional i consell per l'acomiadament.
- L'acomiadament per part de la família serà amb els familiars de primera línia o els més propers individualitzant cada cas. S'avisarà als familiars que no pot haver demora en el temps per aquest acomiadament.
- Recomana que el familiar que es decideix que es quedarà per a fer l'acompanyament al final del procés sigui l'últim en acomiadar-se i es quedi amb el pacient a l'habitació.
- Al familiar que es queda acompanyant en el final de la vida del pacient se li explicarà que ha de romandre a l'habitació el màxim temps possible, per evitar entrar i sortir. Si el procés s'allargués es podria valorar el canvi amb un altre familiar.
- Contactar amb treball asocial per ajuda i informació de tràmits, si s'escau.

	DOCUMENT	CODI	DATA	REV	- 4 -
	Pautes d'actuació per l'atenció a la situació de final de vida en pacients amb infecció per SARS-CoV-2 Propera revisió: mes 20xx	xx-xx-000	24//04/2020		Pàg. 4 de 7

- En cas de defunció seguir el protocol establert. Tenir en compte que el pacient un cop surt de la unitat assistencial que pertoqui no podrà ser vist en cap altre àrea de l'hospital.

4 PAUTES PER A PROFESSIONALS EN L'ATENCIÓ DE GRAVETAT, ÚLTIMS DIES I ÈXITUS EN LA CRISIS COVID-19

4.1. Quan el pacient entri en situació d'últims dies

Trucar als familiars. Quan es doni informació per telèfon s'ha de buscar un moment a on es pugui donar informació amb la major tranquil·litat possible. Les recomanacions a seguir seran:

- Identificar-nos
- Donar la informació clara i progressiva
- Donar l'opció a preguntar i respondre a les seves preguntes, sinó tenim la informació que necessita els hi comuniquen, si pensem que és possible donar aquesta informació en un altre moment els hi farem saber, això donarà tranquil·litat.
- Haurem d'informar que hi ha restricció del nombre de persones a la unitat. Es permetrà l'entrada de dues persones, tot i que es podrà valorar cada cas de manera individualitzada i sempre seran persones molt properes.

Informació bàsica que donar als familiars quan arribin a la unitat:

- Situació en la que es troba el/la pacient en quant a evolució, possible sedació pal·liativa i pronòstic.
- Abans de permetre la visita del familiar, caldrà explicar les pautes d'actuació i una breu explicació del funcionament de la unitat.
- Explicar al familiar que les normes d'aïllament han de ser vigilades contínuament, mantenir una distància de 1,5 m i portar els equips de protecció. Se'ls hi proporcionarà per l'entrada a l'espai d'ingrés: bata (rebutjable o de cotó), mascareta quirúrgica i guants. En el cas que els familiars portin equips se'ls hi explicarà que aquests no podran sortir amb ells un cop visitat el seu familiar.
- S'ha de recomanar que no es podrà establir contacte físic amb el seu familiar, ni amb les superfícies de contacte o amb qualsevol altre material que pugui estar contaminat.
- Facilitar informació escrita per als familiars (Annex1)

Informació per donar al pacient (si les seves condicions ho permeten):

- Informar-lo de la preocupació i la presència dels seus familiars en la distància

	DOCUMENT	CODI	DATA	REV	- 5 -
	Pautes d'actuació per l'atenció a la situació de final de vida en pacients amb infecció per SARS-CoV-2	xx-xx-000	24//04/2020		Pàg. 5 de 7
	Propera revisió: mes 20xx				

- Oferir la possibilitat de transmetre als seus familiars algun missatge i facilitar-li amb els mitjans amb els que comptem.
- Donar l'opció de que preguntin i expressin el que necessiten.

En definitiva, es tracta de fer de mediador i transmissor d'informació en la mesura del possible per a què ambdós parts se sentin acompanyades i informades, d'aquesta manera evitarem la incertesa, sentiments d'abandonament i solitud, facilitant el benestar i l'acompanyament entre pacient i familiar.

4.2 Quan el pacient mori

- Avisar telefònicament a la família (utilitzant les mateixes recomanacions que en l'apartat anterior), informar a la família del procediment a seguir i de l'opció de acompanyament que es pugui portar a terme.
- Informar al familiar que no és possible establir contacte físic amb l'èxitus ni com qualsevol altre material que pugui estar contaminat i facilitar-li el material necessari per a què no hagi risc de contagi (bata, mascareta i guants).
- Valorar la necessitat de contactar amb el/la treballadora social i psicòleg/a.
- Deixar una possibilitat oberta als familiars que els hi permeti deixar algun objecte simbòlic, una carta d'acomiadament,... a la bossa del cos del seu familiar.
- Explicar el protocol d'enterrament establert.
- Facilitar informació escrita per als familiars (Annex 1).

	DOCUMENT	CODI	DATA	REV	- 6 -
	Pautes d'actuació per l'atenció a la situació de final de vida en pacients amb infecció per SARS-CoV-2	xx-xx-000	24//04/2020		Pàg. 6 de 7
	Propera revisió: mes 20xx				

5 . BIBLIOGRAFIA

- Guia para las personas que sufren una pérdida en tiempos del coronavirus (COVID-19). Pautas elaboradas por profesionales especialistas en duelo y pérdidas.
- Asociación Madrileña de Cuidados Paliativos (AMCP). Coronavirus (COVID-19). Información a tener en cuenta en la atención a pacientes con necesidad de cuidados paliativos. 2020.
- Ministerio de Sanidad. Documento técnico: Procedimiento para el manejo de cadáveres de casos COVID-19. Versión del 26 de marzo del 2020.

	DOCUMENT	CODI	DATA	REV	- 7 -
	Pautes d'actuació per l'atenció a la situació de final de vida en pacients amb infecció per SARS-CoV-2	xx-xx-000	24//04/2020		Pàg. 7 de 7
	Propera revisió: mes 20xx				

6 DOCUMENTACIÓ ANNEXA

Annex 1: Recomanacions escrites per facilitar als familiars

RECOMANACIONS PER A FAMILIARS

- Seguir les indicacions del personal assistencial i preguntar qualsevol dubte
- Rentat de mans abans de l'entrada i sortida dels espais assistencials.
- Entrar amb bata, mascareta i guants que es rebutjarà a la sortida de l'habitació.
- Mantenir les distàncies de seguretat amb el pacient.
- No tocar les superfícies properes al pacient.
- Tot i seguir les recomanacions establertes, cal tenir en compte que s'ha estat en contacte estret amb una persona amb infecció per Covid-19, i per tant, caldrà seguir les recomanacions del Departament de Salut i mantenir un estricte control de signes i símptomes.